

Sudionički programi

1. Civline inicijative

Na tragu programskih aktivnosti koja će poticati zbližavanje lokalne samouprave i građanstva te jača društvenu koheziju kroz zajedničko promišljanje rješavanja lokalnih pitanja, sudionički programi *Civilne inicijative* i *Zeleni val* isključivo su namijenjeni građanima, jačanju njihove društvene kohezije i njihovih demokratskih kapaciteta. Model programa temelji se na provođenju suradničkog budžetiranja.

Društvo Rijeka 2020 d.o.o. ovom će programskom aktivnosti stvoriti osigurati sredstva namijenjena za financiranje inicijativa građana za produkciju kulturnih i društvenih projekata, odnosno projekata iz područja ekologije, ozelenjivanja površina te povezivanja umjetnosti i kulture s javnim površinama. Izbor projekata vodit će Vijeće građana, izabrano temeljem javnog poziva a prema strukturi stanovništva. Članovi tog tijela, neovisno o modelu, proći će edukaciju o sustavima vrednovanja prijavljenih projekata, kako voditi zapisnike svojeg rada te kako evaluirati izvršene projekte.

Cilj 1. Poticanje aktivnog građanstva kroz sudjelovanje u procesima donošenja odluka

Aktivno građanstvo vrijednosno je opredjeljenje projekta EPK, a *Civilne inicijative* su projektna aktivnost koja najviše potiče, razvija i ojačava mehanizme uključivanja građana u procese donošenja odluka. Želimo stvoriti atmosferu u kojoj građani imaju slobodu prepoznati svoje društvene i kulturne potrebe, artikulirati mehanizme ostvarivanja i sudjelovati u procesima odlučivanja o financiranju realizacije predloženih projekata.

Društvo će osigurati sredstva za financiranje izabranih projekata, a aktivnost će se ponavljati na godišnjoj razini. Iako Grad Rijeka već sada nudi različite platforme građanske participacije, dometi tih platformi su ograničeni te se ovom programskom aktivnošću želi promišljati modele drugačijeg, aktivnije uključivanja građana. Dosadašnji primjeri dobrih praksi i znanstvenih istraživanja, kao što je predstavljeno na seminaru *Novi modeli upravljanja kulturnim resursima* u organizaciji programa plus *Učionica*, pokazuju kako postoji relevantan društveni resurs u konceptu aktivnog građanstva potaknutim modelima suradničkog upravljanja. Tim tragom želimo potaknuti građane Rijeke na aktivno propitivanje njihovog mjesta i uloge u društvenom ekosustavu.

Društvo ima odgovornost kontinuirane evaluacije projekta, uključivo i evaluaciju realiziranih građanskih inicijativa. Posljedica kolaboracije Društva i uključenih građana trebao bi biti program *Civilnih inicijativa* koji ostaje kao trajni model i primjer aktivnog građanstva nakon isteka mandata Društva.

Cilj 2. Poticanje građana na kulturno stvaralaštvo i društveni angažman

Teme građanskih inicijativa koje se mogu prijaviti na natječaj za financiranje projekata dolaze iz sfere kulturnog stvaralaštva i društvenog angažmana na amaterskoj razini. Ovim ciljem Društvo namjerava osigurati materijalne uvjete koji će omogućiti realizaciju projekata koji nastaju u zajednici, koje zajednica razvija i čiji korisnici su zajednica. Inicijalni impuls za takvim vidom angažmana dolazi iz građanskih inicijativa, ali stvaranje modela suradničkog budžetiranja, osiguravanjem sredstava te korištenjem alata javnog informiranja i zagovaranja Društvo namjerava u vremenu izvedbe širiti broj korisnika, diverzificirati vrste projektnih prijedloga i dugoročno poticati građane na samoinicijativno kulturno stvaralaštvo i društveni angažman.

Cilj je usklađen s vrijednosnim stavom Društva, a koji se očituje i u drugim projektnim aktivnostima. Provođenje ove projektne aktivnosti u prostoru *RiHuba* nadovezuje se na paket usluga i aktivnosti koje ciljano šire krug za kulturu zainteresirane javnosti izlazeći prema njima, kreirajući prostor u kojem oni mogu ispuniti svoje potrebe (*Coworking, Igrač s klupe, Civilne inicijative, Zeleni val*) ili dobiti kvalitetne i usmjerene informacije o kulturi u Rijeci i okolici (*Kulturno-informativni centar*).

2. Zeleni val

Europska prijestolnica kulture želi doprinijeti pozitivnoj evoluciji gradskih veduta, poboljšanju mikroklimе na ulicama i trgovima grada i razvoju ekološke svijesti građana. Programi koji se tiče ove tematike će gradske površine, trgove, ulice, prozore i balkone ozeleniti ljekovitim, mirisnim, jestivim, autohtonim biljkama i do 2020. godine stvoriti Rijeku mirisa. Osim građanske participacije, planira se i kurirano vođenje programa, gdje će angažirani umjetnici poznavaoци materije s konkretnim instalacijama i drugim umjetničkim zahvatima ozelenjivati riječke površine, ali i aktivirati ih kroz razne aktivne sadržaje i događanja.

Namjera je potaknuti građane na predlaganje projektnih aktivnosti koje obuhvaćaju osvještavanje o ekologiji, ekološkim promjenama i njihovom utjecaju na sve aspekte života kao i važnosti recikliranja i mogućim načinima upotrebe recikliranog materijala. Teme koje također ulaze u spektar su projekti ozelenjavanja javnih gradskih površina (trgovi, igrališta, parkovi, a u suglasnosti s Odjelom gradske uprave za urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjelom gradske uprave za komunalne djelatnosti i Konzervatorskim zavodom Ministarstva kulture u Rijeci i njihovim djelokrugom rada), stvaranje oaza prikladnih za boravak građana, druženje i provedbu raznih aktivnosti, širenje ubranih vrtova te mijenjanje vizure grada ozelenjavanjem zgrada, poticanjem na uređivanje prozora i balkona.

Poput *Civilnih inicijativa*, Društvo će osigurati sredstva za financiranje zelenih građanskih inicijativa, a model odlučivanja o financiranju projekata treba se preslikati iz modela primijenjenog u programu *Civilne inicijative*. Tako koncipiran program *Zeleni val* trebao bi dodatno poticati širenje aktivnog građanstva i ojačavati cilj definiran prethodnom projektnom aktivnosti.

Cilj 1. Poticanje aktivnog građanstva kroz realizaciju projekata iz područja ekologije i uređenja okoliša

Oslanjajući se na vrijednosni sklop opisan u *Civilnim inicijativama* potrebno je u programu *Zeleni val* poticati koncept aktivnog građanstva. Osim društvenih i kulturnih potreba, koje su primarni cilj *Civilnih inicijativa*, kvaliteta života u Rijeci može se pospješiti dodatnim uključivanjem građana u projekte ozelenjavanja javnih površina, stvaranje novih površina prilagođenih njihovim potrebama, širenja urbanih vrtova ili poticanjem na ozelenjavanje zgrada, uređenje prozora i balkona.

Ovaj vid potreba i razine utjecaja na kvalitetu života najbliži je građanima i zahvaća široki spektar demografskih kategorija. U Rijeci već postoji jedan [urbani vrt](#), koji se nalazi na Brašćinama i iskazan je interes (susjedstvo Škurinje) za povećanjem broja gradskih površina koje bi se mogle prenamijeniti u urbane vrtove. U sklopu projekta EPK poticat će se širenje takvih zona, informiranje o važnosti *bottom-up* građanskih inicijativa iz područja ekologije i uređenja okoliša te osiguravanjem sredstava za financiranje izabranih građanskih inicijativa.

Cilj 2. Poticanje umjetničkih intervencija na zelenim površinama

Projektna aktivnost *Zelenog vala* u svojem drugom segmentu predviđa kurirano dovođenje umjetnika koji će u zajednici stvarati umjetničke intervencije na zelenim površinama. Smatramo kako

postojeće i buduće zelene površine, kao prostori koji povećavaju kvalitetu života građana, pružaju dobar trenutak za realizaciju umjetničkih intervencija. Radi se o prostorima koji imaju visoku frekvenciju korisnika različitih društvenih skupina, koji potiču interakciju, rekreaciju i jačanje društvene kohezije.

Projektne prijedlozi koji će biti financirani kroz *Zeleni val* u svojem će obrazloženju morati pokazivati društveni angažman i jačanje kohezije zajednice. Spajanjem s umjetničkim intervencijama tako programirana kohezija zadobit će i umjetničku komponentu, koja dugoročno može utjecati na razvoj afiniteta prema kulturi, poticanje kreativnosti, poticanje suradničkog stvaralaštva u prostorima zajedničkog druženja kao što su zelene površine.

Kurirano dovođenje provodit će Društvo kroz svoje programske aktivnosti te će ih ciljano usmjeravati i/ili povezivati s građanskim inicijativama koje se prijavljuju za financiranje kroz *Zeleni val*. Posljedični učinak vidimo i u povezivanju zajednice s umjetnicima kroz teme koje su im zajedničke na prostoru koji im je zajednički.